

Főszerkesztő és
ideiglenes
felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Lapkiadónos a
COKVIN
Lapkiadó Rt.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali tör-
vényes bej. sz. 83.
(Dos. No. 924/1938)
Alapította:
**Dr. VUCHETICH
ENDRE**
és **Dr. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Nagyon súlyos elhárító harcok a keleti harctér déli szakaszán

Calabriában szűk keretek között mozognak a hadműveletek

Marshall amerikai vezérkari főnököt kinevezték az Angliából indítandó inváziós hadműveletek vezetőjévé — Összeült a török nemzetgyűlés

Visszavert szovjet partraszállási kísérlet a Finn-öböl keleti partvidékén

Calabriai angol partraszállás óta már négy nap telt el, a harcok azonban még mindig szűk keretek között mozognak. Berlinben ezzel a megállapítással jellemezték a calabriai helyzetet.

Olasz részről még kérdésesnek tartják, vajjon a calabriai partraszállás újabb hadászati gócpont kialakítására irányul-e, vagy Olaszország más részén következik be az igazi invázió. Egyes körök még most is hajlanak annak fejtegetésére, hogy az európai szárazföld előzónlására irányuló nagy angolszász vállalkozás célpontja nem Olaszország lesz. Ebben a vonatkozásban figyelmet kell az Ewening Standard washingtoni jelentése, mely szerint Marshall tábornokot, az Egyesült Államok vezérkari főnökét kinevezték a Nagybritanniából közvetlenül az európai szárazföld ellen irányuló hadműveletek vezetőjévé.

A keleti harctérről az arcvonal déli szakaszáról jelentenek nagyon súlyos elhárító harcokat. A Finn-öböl keleti részén szovjet partraszállási kísérletet kíséreltek el.

bizalommal a szövetséges parancsnokokra bízom, azonban egyszerű megjegyzéseim hasznára lehetnek a publicistáknak.

A világ ezek után érthető kíváncsisággal várja, mit határoznak Washingtonban — Churchill és Roosevelt találkozásán — Rómáról. A Badoglio-kormány — mint a Stefani jelenti — a maga részéről már végre is hajtotta azokat az intézkedéseket, melyek az 1922 évi hágas egyezmény értelmében a nyílt város jellegének biztosításához szükségesek.

Benes

Tartja magát a hír, hogy a londoni cseh emigráció vezére, Benes volt csehszlovák köztársasági elnök megbeszéléseket kezd Majszkij szovjet helyettes külügyi népbiztossal a cseh-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötése érdekében. Londoni emigráns körök ezzel kapcsolatban felvetik a kérdést: hogyan egyeztetni össze Benes a lengyel emigránsoknak ajánlott konföderációs tervét mostani, határozottan orosz tájékozódású politikájával?

Benes mind az angolszászok, mind a Szovjet felé azt a politikai elgondolást igyekszik népszerűsíteni, hogy akár egy független, akár egy lengyel-cseh államszövetségre támaszkodó Csehszlovákia az új európai biztonság egyik talpköve lenne. Negyedszázaddal ezelőtt Benes hasonló módszereket használt. Akkor is

külső garanciákra, nem pedig belső törvényszerűségekre és erőhatásokra akarta felépíteni középeurópai új rendszerét. Német részről több ízben felhívták már a figyelmet a benesi politika megismétlődésére, de rámutattak erre a semleges lapok is. A közelmúlt két példával is igazolta, hogy Csehszlovákia a nagyhatalmak érdekeljenéi között vagy a Drang nach Osten, vagy a Drang nach Westen eszközévé vált, csak éppen az nem lehetett, amit Benes jósolt: az európai egyensúly piljére. Németország az ellene léprehozott Csehszlovákiát 1939-ben arra használhatta fel, hogy délről megkerülve Lengyelországot, közelebb jusson Kelethez. A Drang nach Westen szójátékába viszont Benes akkor akarta állítani Csehszlovákiát, amikor 1938-ban országát felvonulási terepnek ajánlotta a Szovjetunió számára.

A csehszlovák-lengyel konföderációs tervét — mint ismeretes — Moszkva rendkívül hidegen fogadta. Benes most azon fáradozik, hogy a Szovjet agyalfalt eloszlassa, oly érveléssel, mely lehetőleg az angolszász érdekeket se sértse. *Benes egyensúly-tervei propagandisztikus szempontból meglehetősen rugalmasak.* A csehszlovák-lengyel államszövetség keleti és nyugati hivatása között ugyanis tetszés szerint lehet válogatni. Nem nehéz észrevenni, hogy az eredetileg Londonnak és Washingtonnak készült terv egy is magyarázható,

hogy az orosz elgondolásnak is megfelelően. Ha Európa jövő rendezésénél London és Washington akarata érvényesülne, Benes a csehszlovák-lengyel államtömb kétoldali — keleti és nyugati — jelentőségével érvelhet. Ha a keleti és középeurópai rendezésben Moszkva szava lenne döntő, Benes a konföderációt mint az oroszok oltalma alatt álló németellenes hatalmi tömörülést képviselné. Ha pedig létrejönne az angolszász — orosz egyetértés a jövő Európájának megszervezését illetően, Benes szerint akkor is a konföderáció lenne az ideális megoldás: az egyensúly tényezője kelet és nyugat között. A benesi elmélet tehát mindenféle eshetőséggel számol és mindenféle vonalba beállítható: angolszászba, pánszlávba, demokratába, kommunistaiba, európaiba és ázsziába is. A Benes-féle államszövetségi terv félreismertetlen célzata természetesen a volt Csehszlovákia feltámasztása.

Tekintettel arra, hogy a cseh-lengyel konföderációs tárgyalások megszakadtak, az államszövetségi tervnek és mozgalomnak még súlyos belső nehézségei vannak. Tény azonban, hogy a cseh emigránsok a múlttal sokkal nagyobb mértékben a pánszláv szempontok bekapcsolásával igyekeznek elgondolásaikat érvényesíteni s az angolszász vonalról jelentős mértékben átkanyarodtak orosz irányba.

(—r)

Jelentéseink a harcterekről

Visszavert szovjet partraszállási kísérlet a Finn-öböl keleti partján

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctér déli szakaszán a német csapatok tegnap nagyon súlyos elhárító harcokban állottak erős szovjet gyalogsági és páncélos erőikkel.

A keleti harctér többi részén, a kubáni hídfőnek és a magas északon lefolyt helyi jelentőségű harci tevékenységtől eltekintve, különösebb eseményeket nem jelentettek.

A német hadi tengerészet egységei a Finn-tenger-öbölben, a Luga-öböl keleti partvidékén szovjet rohamcsapatok partraszállási kísérletét visszaverték és e közben két kisebb partraszállási naszdórt felgyújtottak. Éjszakai ütközet során egy szovjet gyorsnaszdórt elsüllyesztettek.

A bolsevisták tegnap a keleti arcvonalon 144 páncélos és 59 repülőgépet vesztek.

A Calabria-félszigeten a német biztosító csapatok tegnap csak kisebb harci érintkezésbe kerültek az ellenséggel. Palanól északra egy angol támadást visszautasítottak.

Ellenséges bombavető kötélek tegnap nappal boros időjárás mellett, behatoltak délnyugati német területre. A

vadászrepülőek és a légvédelmi tüzérseg kétégraszották az ellenséges repülőkötéleket, amelyek így képtelenek voltak egységes támadásra. Több súlyosan sérült ellenséges repülőgép Svájc területén szállt le. A Stuttgart és Strassburg városaira ledobott bombák emberveszteséget és anyagi károkat okoztak.

Az elmúlt éjszaka angol bombavető gépek München város területét támadták meg. Ezeket az ellenséges gépeket is még néjük előzése előtt szétgrasztották. Károk támadtak lakónegyedekben

Heves ütközetek az angolszász előőrsök és a tengely-hátvédek között

Róma. (Stefani). Az 1200-ik olasz hadijelentés: Dél-Calabriában a partmenti vidékről törőné lassu és rendezett visszavonulás során heves ütközetek fejlődtek ki az angolszász előőrsök és a tengely-hátvédek között. Szicília vizein egy olasz torpedóvető repülőgép megfordozott egy angolszász hajót. Német repülők több bombát dobtak Bizerta kikötőjére. Négy motoros angolszász repülőkötélek nagy tömegben támadták Nápoly városának belsejét és nagy rombolást okoztak. Ugyancsak

és München középületeiben, valamint Dél-Bajorország egyes helységeiben. A lakosságnak veszteségei voltak. A német légvédelmi erők a tegnapi nappali és éjszakai ellenséges támadások során az eddig érkezett és még nem teljes jelentések szerint 53 négy motoros angol és északamerikai bombázó repülőgépet lőttek le.

A német légi erőkötélei az elmúlt éjjel eredményesen támadták Cambridge körzetében az ellenséges légi támaszpontjait; 2 német repülőgép nem tért vissza.

támadták Nápoly és Salerno tartományainak több helységét. Három támadó gépet az olasz-német vadászok lelőttek, egyet pedig egy hajókanarván légvédelmi tüzérsege pusztított el.

MINDEN DARAB FÖLDERT A LEGSÜLYOSABB HARC DUL KELETEN

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A londoni Times című napilap a keleti arcvonal helyzetéről írva megállapítja, hogy a német védelem

Róma

Az Universal című bucaresti lap római tudósítója rámutat arra, hogy a brit kormány részéről elsőnek lord Simon nyilatkozott Róma nyílt várossá nyilvánítása ügyében. A román lap római tudósítója egyébként megjegyzi, hogy Eden brit külügyminiszter a Daily Express hasábjain megjelent nyilatkozatában hasonló hangot ütött meg.

Róma nyílt várossá való nyilvánítása ügyében a szövetségesek még nem közték végleges határozatukat, tény azonban, hogy egyrészlő Rómát, bár több ízben szálltak el fölőtte angolszász repülők, újabb légitámadás nem érte, másrészlő viszont mértékadó angolszász helyről is elhangzott már nyilatkozat, nem éppen kedvező, Róma nyílt város jellege ügyében.

Simon lordkancellár edinburghi beszédében „Róma nyílt város” problémájával foglalkozott. Kijelentette, hogy a nemzetközi jog szempontjából két megjegyzést kíván tenni: Először — mondotta — nem ismerem a nemzetközi jog olyan rendelkezését, amely egy városnak, amely nyílt várossá nyilvánítja magát, megtámadhatatlanságot biztosítana. Bizonyos emberek az ilyen nyilatkozatoknak varázslatos hatást akarnak tulajdonítani.

Egy város bombázásának kérdése nem attól függ, — hangoztatta John Simon lordkancellár, — hogy nyílt és nem védett várossá nyilvánítja magát, hanem attól, hogy vannak-e a szóban forgó városban katonai célpontok vagy sem. Teljesen világos, hogy nem szabad támadni polgári személyeket, akik a hadviselésben nincsen részük. Azonban csupán egy városnak nyílt várossá való nyilvánítása olyan, mintha valaki kitűzné a fehér zászlót, de ugyanakkor folytatni akarná a háborút.

Másodsor — folytatta Simon — teljesen lehetetlen nem hadviselő területté tenni egy nagy fővárost, amely a kormány és a hadvezetés központja, a háborús termelés helye, közigazgatási centrum és katonai szállítmányok gócpontja. Fontos vasúti vonalak, amelyek egész Olaszországon át, Rómán haladnak keresztül.

Lord Simon e kijelentéseihez hozzáfűzte: A döntést ebben az ügyben teljes

keleten „igen kemény”.

A Daily Express című lap rámutat arra, hogy a Szovjet minden területi nyeresége „nagyon sokba kerül.” Minden darab földért a legsúlyosabb harc érül — teszi hozzá az a ngol ujság — majd megjegyzi, hogy nemcsak a kimondott hadműveletek jelentik „a legnagyobb nehézséget a szovjetcsapatoknak”, hanem a mögöttes területekkel való rendkívül rossz összeköttetés. A németek mindent, amit elhagynak, használhatatlanná tesznek vagy elpusztítanak s ez elsősorban vasúti vonalakra vonatkozik.

REGGIO DI CALABRIA:
MONTGOMERY FŐHADISZÁLLÁSA
Algír. (Ep.) A szövetségesek főhadiszállásának jelentése szerint Montgomery tábornok főhadiszállását Szicília szigetéről Reggio di Calabria-

ba tette át. Ezt a várost akarják egyben az Olaszországban levő szövetséges hadierők ellátási központjává kiépíteni.

JAPÁN HAJÓKAT TAMADTAK AZ ANGOLSZÁSZ REPÜLŐK
Tokió. (DNB). A japán császári

főhadiszállás közli, hogy szeptember 2-án ellenséges repülőgépek az ujjunei Wewak kikötőjében horgonyzó japán szállítóhajókat támadták. Egy japán hajó elsüllyedt. A japán vadászrepülők és a légvédelmi őrök tízenkilenc támadó repülőgépet lelőttek.

Zürichből jelenti a Rador: Nyílt várossá nyilvánították Budapestet

Zürich. (Rador). A Stefani olasz hírigényköszög jelenti: A Basler Nachrichten című svájci lap jelenti, hogy a magyar kormány elhatározta Budapestnek nyílt várossá való nyilvánítását. A katonai fontosságú berendezések eltávolítása a magyar fővárosban folyamatban van.

LÉGIRIADÓ LONDONBAN
Amszterdam. Az angol hírszolgálat jelentése szerint kedden hajnal-

ban Londonban légiradiót rendeltek el. **UJABB LÉGITAMADÁS ROUEN VÁROSA ELLEN**

Párizs. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Rouen városát, amelyet angol-szász repülőketelések szombaton erősen bombázták, a Paris Soir jelentése szerint hétfőn ismét támadás érte.

A támadó repülőgépek sok bombát dobáltak a városra. Tekintve a támadás hevesességét, valószínű, hogy az áldozatok száma ismét jelentős.

A politikai arcvonal

Róma nyílt város jellegének biztosítása

Róma. A Stefani olasz hivatalos hírigényköszög legújabb jelentése rámutat arra, hogy Róma nyílt várossá való nyilvánításával kapcsolatosan a Badoglio-kormány azonnal hozzátartott a nyílt város jellegének biztosítása érdekében szükséges intézkedések végrehajtásához s ezek az intézkedések Róma belső körzetében már be is fejeződtek. Rómában összesen többé semmiféle katonai parancsnokság vagy katonai berendezés. A hadifontosságú intézmények eltávolítása az 1922 évi hági egyezménynek megfelelően ment végbe, tekintettel arra, hogy ily vonatkozásban ez az egyezmény az egyetlen mérvadó nemzetközi megállapodás, bár akkor még nem lehetett tekintettel a mostani háború valamennyi

követelményére. Rómában tudják, hogy angol-szász részről elsősorban a római vasútvonalat tartják hadifontosságu berendezésnek. Az olasz kormány rendelete értelmében a római vasútvonalon megszüntettek minden katonai forgalmat. Róma vasúti hálózata már kizárólag a polgári lakosság ellátását és élelmezését szolgálja. A nyílt város jellegének megfelelően Rómában — bár többször szálltak át fölötté angol-szász repülőgépek — a légvédelmi tüzérség már nem lép működésbe. Refejezésül a Stefani jelentése rámutat arra, Rómának mely területét nyilvánították olasz részről nyílt városnak és ismerteti e terület határpontjait.

Rahn, — aki annak idején nagy tapintatot igénylő feladatot végzett Prágában, — Tuniszban is képviselte a német kormányt a német-olasz megszállás idején.

AZ UJ BERLINI ROMÁN KÖVET BEMUTATKOZASA HITLERNEL

Berlin. (Rador). Hitler német vezér és kancellár Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében bemutatkozó kihallgatáson fogadta Ion Gheorghe tábornokot, Románia berlini új követét. Az új követ a kihallgatás alkalmával bemutatatta megbízó levelét, valamint elődje visszahívó levelét.

UJ HORVÁT ÉS FRANCIA KÖVETEK SZÓFIÁBAN

Szófia. Filoff miniszterelnök és külügyminiszter kihallgatáson fogadta Perics dr. új horvát követet, aki átnyújtotta megbízó levelét. Filoff miniszterelnök ugyanaznap fogadta de Cargarioux márkai új francia követet is.

Hétfőn összeült a török nemzetgyűlés

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A nyári szünet után hétfőn ült össze első ízben a török nemzetgyűlés, amelyen a köztársaság elnöke is jelen volt.

TÖRÖKORSZÁG UJ KÖVETE VICHYBEN

Isztanbul. (Rador). A német távirati iroda jelenti, hogy Sevki Berker, Törökország új vichy követe hétfőn elutazott új állomáshelyére. Az istanbুলi pályaudvaron a bucsuztatásnál ott volt von Papan német követ, valamint számos francia és török politikai személyiség.

A SPALATÓI HERCEG LEMONDOTT A HORVÁT TRÓNROL

Bucuresti. S. P. P. Genfből érkezett érkezett jelentés szerint a Tribuna de Geneve című lap azt írja, hogy a spalatói herceg, akit 1941 október 18-án kiáltottak ki Horvátország királyának, Ante Pavelic horvát államfőhöz inté-

Churchill új nemzetközi szervezet ajánl

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill miniszterelnök az Egyesült Államok Massachusetts államának Cambridge nevű városába érkezett, ahol a Harvard-egyetemen disz-doktorrá avatták. Churchill látogatását megérkezéséig titokban tartották.

Amszterdam. A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Churchill miniszterelnök a Harvard-egyetemen, disz-doktorrá való avatása alkalmából beszédet mondott. Hangsúlyozta a szövetségesek győzelmébe vetett hitét, majd kijelentette, hogy a szövetségeseknek erős hadseregeiket nem szabad a háború után nyomban feloszlattani, hanem azokat éppen a béke érdekében még jó darabig fenn kell tartaniok. Azután rámutatott arra, hogy az emberiségnek a könnyebb

zett levelében lemondott a horvát trónról.

A lemondó levelet bemutatták a horvát minisztertanácsnak, amely a lemondását tudomásul vette.

CÁFOLJAK CIANO ELFOGATÁSÁNAK HIRÉT

London. (Ep.) A Corriere della Sera „Alhir Ciano gróf elfogatásáról” című a következő rövid jelentést közli: „Az egyik torinói lap által közölt ama hir, hogy Ciano gróftot megtalálták és letartóztatták, minden alapot nélkülöz.”

ROMA CAFOLJA, HOGY GRANDI HIVATALOS MEGBIZATÁSSAL UTAZOTT DEL-AMERIKÁBA

Róma. Stockholmi lapok híradása szerint Dino Grandi új londoni olasz nagykövét családjával együtt Dél-Amerikába utazott. Az olasz lapok ezzel kapcsolatosan cáfolják azt a külföldön terjesztett hírt, mintha Grandi valamelyes hivatalos megbizatással járna Dél-Amerikában.

megértés érdekében szüksége van egy közös nyelvre. Ilyen szerinte az egyszerűsített angol nyelv, az úgynevezett pidzsi-angol, amelyet Ázsiában, Afrikában és másttt sok miliónyian használnak. Ezt tökéletesíteni kellene és mindenütt bevezetni. A közös nyelv a kultura és a béke ügyét is szolgálja. Szükség van arra is. — folytatta — hogy a háború után egy új nemzetközi szervezet létesítsenek.

Churchill végül kiemelte, hogy bármilyen legyen a világ jövőndő biztonsági rendszere, nem működhetik úgy a Pogan kell. A brit és amerikai nép közös erőfeszítése nélkül. Ha egyik vagyunk, minden lehetséges, ha megoszunk semmi sem sikerül — fejezte be beszédét a brit miniszterelnök.

AZ AMERIKAI KÖZTARSASAGI PART KÉSZÜL A JÖVŐ ÉVI ELNÖKVÁLASZTÁSRA. (Stockholm). Az északamerikai köztársasági párt vezetői és a különböző szövetségi államokból való kiküldöttei a Michigan-i egyik szigetén értekezletre gyűltek össze. Az értekezleten az 1944. évi elnökválasztással foglalkoztak. Biztosra veszik, hogy a jövő évi elnökválasztáson a köztársasági párt jelöltje győz.

A FINN KATONÁK SZÓRAKOZTATÁSA ÉS TOVÁBBKÉPZÉSE. (Helsinki). A finn kormány nagy gondot fordít arra, hogy a harcúterem nem foglalkoztatott és pihenő katonák szellemi frissességét fenntartsa. Az erdőben kényelmes falvakat építettek a katonák számára. Négy szintársulat állandóan jár ezekben a falvakban és előadásokkal szórakoztatja a katonákat. Gondoskodnak arról is, hogy a katonák részére továbbképző tanfolyamokat rendezzenek. Azok a katonák, akik kénytelenek voltak tanulmányaikat megszakítani, ezeken a tanfolyamokon kiegészíthetik ismereteiket.

DEL-ARGENTINA KATONAI KÖZIGAZGATÁS ALATT. (Buenos Aires). Az argentin kormány legújabb ülésén úgy döntött, hogy az ország déli részét katonai közigazgatás alá helyezi. A katonai közigazgatás alá került Tüszföld és az ott elterülő szigetek kormányzója Anadon kommandor lett. (DNB)

HALÁLOS MERÉNYSLET AZ UTRECHTI RENDŐRFŐNÖK ELLEN. (Hága). Kerlen nyugalmazott ezredes, utrechti rendőrfőnök ellen szeptember 4-án este lakása közelében merényslet követtek el; ismeretlen tettesek többször rálőttek. A rendőrfőnök röviddel ez után sebeiba belehalt. (DNB).

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ALGIRI MINISZTERE WASHINGTONBA UTAZIK. (Genf). A New-York Times című amerikai lap közli a hírt, hogy Murphy, az Egyesült Államok algiri minisztere washingtoni ügyi okokból nem sokára Washingtonba utazik. Lehetséges, hogy vissza sem tér már Algírba. (DNB).

TÖRÖK MECSET ZIMONYBAN. (Zágráb). Zimonyban az eddigi vámvitalban török mecsetet rendeztek be. Az új mecset ünnepélyes megnyitása a múlt pénteken ment végbe.

SZOVJET KÜLDÖTTÉG AZ ANGOL SZAKSZERVEZETEK GYŰLÉSÉN. (Amszterdam). Tíz tagú szovjet küldöttség érkezett vasárnap az angliai Southporiba, hogy részvegyen az angol szakszervezetek gyűlésén, — jelentette az angol hírszolgálat. Tizennyolc év után mosi történelmi első ízben, hogy szovjet küldöttek Angliában részt vesznek ilyen gyűlésen. (DNB).

RÖNTGENRŐL NEVEZTEK EL BUENOS AIRES EGYIK FŐUTVONALÁT. (Rador). Buenos Aires polgármestere elrendelte, hogy a város egyik főutvonalát, amelyen a Röntgen-intézet van, a nagy német tudósról Wilhelm Röntgen-utnak nevezzék el.

NAGY ERDŐTŰZ VERSEC KÖZELÉBÉN. (Tp.) Versec közelében négy napos erdőtüz pusztított, amely nagy károkat okozott. Száz holdnál több erdő, 30 hold tölgyerdő, ezenkívül 22 hold szőlő is a lángok maradványa lett. Tekintettel a vidék erdőszegénységére a kár érzékenyen érinti a lakosságot.

Vatikáni megbízottak washingtoni és londoni látogatása

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Washingtonból származó értesülés szerint az Egyesült Államok külügyminisztériumában kijelentették, hogy a Vatikán Amerikába való beutazási engedélyt kért Enrico Galeazzi vatikáni kormányzó számára. Galeazzi Washingtonba utazik.

Az amerikai katolikus jótékonyági szervezetek központja ezzel kapcsolatosan vatikáni értesítésre hivatkozva közölte, hogy Galeazzi amerikai látogatása a Vatikán pénzügyi és közigazgatási természetű kérdéseivel áll összefüggésben.

Vatikánváros. (Europress). A Vatikánban megerősítették Giovanni Fummi vatikáni pénzügyi tanácsos Londonba való érkezésének híreit. Fummi a pápa külön megbízottaként egyes pénzügyi kérdések megoldása céljából utazott Angliába.

Fummi egy időben a Morgán-bankhoz olaszországi képviselőjének vezetője volt. 16 kapcsolata vannak az angol-szász pénzügyi körökkel.

A BIBOROSOK TANÁCSA RENDKÍVÜLI ÜLÉST TARTOTT A VATIKÁNBAN

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Tegnap Maglione biboros, vatikáni államtitkár ejnökletével a Rómában tartózkodó biborosok — szám szerint tizennégyen — rendkívüli ülést tartottak a Vatikánban. Az ülés délelőtt 10 órakor kezdődött és több órahosszat tartott.

Vatikáni körök az új tárgyaló nem nyíltakoznak, jól tájékozott körökben azonban az a benyomás, hogy a biborosok tanácsának mostani ülése, éppen úgy, mint a legutóbbi, a katonai helyzettel hozható összefüggésbe.

A biborosok-kollégium előző ülésén rendkívül komolyan minősítették a helyzetet és elhatározták, hogy a Szent-szék felhívást intéz a világhoz. A mostani ülésen valószínűleg a pápa legutóbbi rádióbeszédének visszhangjával is foglalkoznak.

BISMARCK KÖVETSEGI TANACSOS VISSZAHÍVÁSA

Róma. (Rador). A lapok közlése-

Argay György evangélikus püspök ünneplése az aradi templomban

„Szoros családi kapcsolatba kell tömörítenünk egyházainkat” — mondotta Purgly László, az evangélikus egyházkerület főfelügyelője

Arad (Saj. tud.) A romániai evangélikus egyházkerület vasárnap az aradi evangélikus templomban ünnepelte Argay György szuperintendens lelkesi működésének huszonötödik évfordulóját. Ebből az alkalomból a virággal izlésesen feldíszített templomban nemcsak az aradi evangélikusok jelentek meg nagy számban, hanem más evangélikus egyházközösségek kiküldöttei is.

Az istentisztelet keretében Argay György püspök hirdette az Igét, majd rátért lelkesi működésének évfordulójára, amelynek megünnepléséről csak az előző napon szerzett tudomást. Amint hangzott a beszédében, ezt a napot csak önmagában akarta megünnepelni, mert nem érdeme, hogy megérte és hogy szolgálhatta az Istent. Mindent, amit egyházáért tett, Isten áldásából tehetette. Minden lépéséhez az Isten segítette. Kiemelte beszédében, boldog, hogy ezen a napon Szent Pál apostolról beszélhet. Az egyház által erre a napra előírt Ige arról szól, hogy Krisztus értünk halt meg, bűnös emberekért és azért támadott fel, hogy megigazolhassunk. Nagyhatású igehirdetés után híveit imádkoztatta a püspök. Imája után körje szereztek híveit, hogy köszöntsék a jubileum alkalmából.

Az üdvözlések

A köszöntők közepén Purgly László, egyházkerületi főfelügyelő foglalt helyet, körülötte Ponyczyk László arad-bánsági főesperes, továbbá Schemmel Viktor timisoarai-temesvári lelkes, Dénes Béla aradi lelkes, Guld Emil aradi felügyelő, az aradi egyházközösség gondnokai és vezetősége, aradi és más egyházközösségek nőgyuleteinek vezetői, kiküldöttei.

— Komoly idők komoly gondjai közegette, küzdelmes életsorsunk folyamán reményeink egyik mentővára a mi romániai evangélikus egyházunk kicsiny szigete — kezdte beszédét Purgly László, ahol a tomboló viharban, a vérviztáros világégésben is változatlanul nyílnak a szeretet virágai, ahol a jószág és áldozatkész segítés erényei honolnak tovább a hitű vallásos lelkekben. Szoros családi kapcsolatba kell tömörítenünk egyházainkat, amely nagy családnak körében azután a testvéri összetartás, az egymás bajának megértése és segítése áll majd szemben az önzés és gyűlölködés embortelenségével. Ezek az egymás iránti kötelességek képezik ma egyházunk egyik legidősebb és legfontosabb feladatát, ezeket kell ápolnunk, művelnünk, hűséggel, szívóssággal, áldozatkészséggel, kevés szóval, de annál több tettel.

Rátérve Argay György püspök ünneplésére, így folytatta a főfelügyelő:

— Ez a mi nagy evangélikus családkunk ma, — az idők komolyságához mérten, csendben és szerénységgel —, de az érzés mélységében annál szebb és bensőségesebb ünnepet ül. Ünnepljük ennek a mi virágos kertünknek legfőbb gondozóját, ünnepljük egyházunk fejének, a mi szívből szeretett lelkiatyánk huszonöt éves lelkesi működésének magasztos jubileumát. Szeretett püspökünk! Amikor most éted és lelkesi működésed e szép évfordulójához értél, igénytelen szavaimmal mindnyájunk nevében köszöntelek, egész egyházkerületünk nevében. Most nem óhajtom érdemeid és eredményekben gazdag, magasan ívelő huszonöt évi szorgos papi működés történetét és részleteit ismertetni, ezt más alkalomra tartom főm magamnak. Most röviden, csupán néhány időszak megállapításainknak ki-

jelentésére szorítkozom.

— Örömmel tapasztaltuk ugyanis mindenkor, hogy az időszak egyházi feladatok teljesülésének nemcsak kezdeményezőjét és állandó példamutatóját, de a mi igaz és melegszívű pater familiarisunkat ünnepljük ma, magas állású személyében. Rövid aradi működésed ideje alatt teljesen szívünkhozó nőtél és ez a működés legteljesebb bizalmunkat és általános elismerésünket vívta ki. És végre közismert tiltakozásod ellenére is meg kell mondanom, hogy mindezen erények, érdemeid, képességeid, nagy szónoki készséged, valamint mindenkor bölcs és találó főpásztori megnyilatkozásaid révén mi igazán büszkék vagyunk a mi szeretett püspökünkre. Mindezekért cserébe mi azt nyújtjuk, ami neked fontos, szép és legkedvesebb: adjuk tiszta szívből fa-

ladó meleg szeretetünket, adjuk mély-séges tiszteletünket és nagybecsülésünk fokozott hódolatát.

Beszédét így fejezte be Purgly László főfelügyelő:

— Sok ezer lélek imádkozik ma érted, hogy az Isten erőben, egészségben tartson meg téged és vezéreljen a még magasabb második huszonöt év jubileumához!

A főfelügyelő könnyekig megható szavai után Guld Emil aradi felügyelő köszöntötte Argay György püspököt az aradi egyházközösség nevében és átnyújtotta neki az egyházközösség ajándékát: 25 évi babérlevélből készült koszorút. „Elhervadhatatlanok ezek a levelek is, — mondotta, — amint hervadhatatlanok eddigi lelkesi működésed eredményei, érdemei is”. Ezután Nagy Imréné, az aradi evangélikus nőgyulek elnöke, Fulajtar Eta, a sannaolaulmarci-nagyszentmiklósi evangélikus nőgyulek kiküldötte, Anwander Henrikné elnöke a timisoarai-temesvári evangélikus nőgyulek nevében, Weisz Irma pedig az aradi evangélikus leányok képviselőjében üdvözölte a püspököt, egy-egy gyönyörű virágcsokor kíséretében.

A püspök válasza

Az üdvözlő szavakra válaszolva Argay György püspök szerényen megköszönte hívei ragaszkodását és forró szeretetét és mindezért hálát adott az Istennek, mert, amint hangzott, csakis abban az egyházban tapasztalható Isten áldása, ahol a lelkipásztorral egy uton haladnak a hívek.

— Nem szeretem az ünneplést — mondotta a szuperintendens, — mert ilyenkor az emberek rendszerint sokat mondanak, több érdemet sorolnak fel az ünneplést javára, mint amennyi valóban megilleti. Ilyenkor az ünneplést munkásságát nagyítóüvegen keresztül nézik az emberek. Mindent amit végeztem, Isten kegyelméből végezhettem és egyedül Neki tartozunk hálával az elért eredményekért. Hogy pedig eredményeket érthetünk el, arra, vall, hogy az Ur-isten kegyelme rajtunk nem hiábavaló, — fejezte be szavait az ünneplést főpap. Végül a templomban összegyűlt hívek szerencsekívánataikkal kézzorításra járultak Argay György püspök elé. (y.)

Sümege hegye féltve rejtegeti titkát

A kialudt kráter tetején, ahol egészen kerek a világ — Miről énekelt lantos Tinódi négy száz évvel ezelőtt?

— A Déli Hirlap kiküldött munkatársától —

Gataia - Gátalja. Arnyas epres-fasoron át visz az utunk a Sümege, a kialudt bányászi vulkánra. Jobbkéz felől valami partosabb helyet mutatnak: az öregem még emlékeztek rá, hogy ott állt valamikor a község egyik része. Az egyik falubeli román gazda nemrég érdekes, régi köre bukkant és hazavitt. Még lenn a községben meg akartuk nézni, de a gazda nem volt odahaza. A kerítésen át úgy tűnt, hogy oszlop-féle lelet. Két része volt a falunak; a tudó sok kimutatták, hogy a középkorban is két „Gatal” vagy „Gataly” volt. Alsó és Felső. Kolostora is volt, azt még első

betöréseik idején, 1394-ben dalták fel a törökök. Kitünő termőföld mindenfelé. Gazdag gabonaszatagok szegélyezik az epres-fasort. Szinte el sem hiszik, hogy teljesen másféle élet volt itt valamikor, igen-igen régen. A szem elrevedez erre, meg arra, de még csak a nyomát sem látjuk mindannak, ami itt rég letűnt. IV. Béla alapította kolostor... Mezősomyói Agoston-rendi szerzetesek... Szent Tamásról elnevezett kolostor... A Berzaván királyi malom állt, azt kapták a barátok. Arrébb, keletre, sziget, amelyen a

nak fel a szemhatár szélén és egyre szűkebb térre szorult a kerek kilátás. S a régi iratok adatai nyomán újuló erővel támad az emlékezés és benépesít körülöttünk mindent.

... Megyeszékhely volt itt valamikor a hegytetőn, ahol most állunk. Az ősi Krassó székhelye a Karas-menti Krassóvárról, a nehezen hozzáférhető vidékről, asankint ide helyeződött át. A tizenegyedik században Mezősomyó a megye törvénykezési helye, majd székhelye s az a tizenhatodik század folyamán is. 1343-tól kezdve civitas-nak — városnak — mondják az okiratok, lakosai pedig civés-ek, polgárok.

... 1552-ben hatalmas sereggel volt a török Timisoara-Temesvár felé.

Tinódi éneke tudósít

róla, hogy

„... az pusztá Somlyónál megszáll, Onnan száguldót vég Temesvár alá Szent Iván napján pénteken boesáta...”

Csekély őrsége, népe otthagya Somlyót — „pusztá” Somlyót. S aztán a helység mindjobban hanyatlott. Griseini bányászi történetében (1770) még romokról tud a hegytetőn s a timisoarai-temesvári történelmi értesítő még 1876-ban is értesít „csekély rommaradványokról”.

Eltűnt minden. Csak a hegy maradt meg, annak is betörték titokzatos kráterét.

Kár... Mert ha más nem, nagyszerű kirándulóhely

lehetne a Sümege. Felejthetetlen élményeket vívne magukkal a kirándulók, különösen, ha még a kráterbe is behatolhatnának.

Am szó esett róla, hogy meg kellene szerezni azt a tételt a kráterrel s az utóbbit újra feltárni. A minden bizonyos meginduló idegenforgalomnak Nem vallaná kárát a község.

Sötétben értünk vissza. Sümegei látogatásunk a közfigyelmet az érdekes kupakalaku hegy felé irányította. Azzal fogadtak a faluban, hogy már a gyermekkorom óta délután kráterről meg alagutról mesélgettek és arról az öregről, aki négyökrös szekerevel és temérdek kincsével a föld alá süllyedt...

Schiff Béla

Boldogságos Szűz tiszteletére

kápolnát emeltek. Még arrébb keletre a Megváltóról elnevezett egyház, aztán a mezősomyói országot, hiddal s ettől északra Sándor szörényi bán birtokai. Valahol arrébb ma is két ágra szakad a Berzava — de ki tudja, annyi száz év óta hányszor változtatta medrét a folyó! Ki tudja, merre is állt a barátok klastroma, a hid, meg a sziget...

Itt vagyunk a kupakalaku hegy lábánál. Észre sem vettük, hogy emelkedő talajon jártunk. Mögöttünk Gataia-Gátalja olyan mélyen maradt, hogy templomostul együtt eltűnt a szemünk elől. Csak a mögötté magasán fekvő Keltz-tanya látszik ide. Elöttünk a hegy, a hajdan hírneves bortermő-hely; ma már csak részben van szőlővel beültetve. Kitünő minőségű buza meg kukorica is terem rajta. Valamikor nevezet volt itt a Gubányi-féle szőlőszet, meg a hatalmas borpince. A „Gubányi-féle bazzalkó-termesü sümegei borok” vignettáit, úgy mondják, Amerika nagy városaiban is ismerték. Ma mintegy száz birtokos van

a tűzhányón.

Most már le kell szállnunk a szekérről, amely idehozott és lassan kapaszkodunk egyre feljebb. Minden egyes lépéssel távol-bóvív a láthatár, minden

lépéssel gazdagabb lesz a pompás panoráma. Így értünk fel a vulkán-csucsra. Lábnknál valami jelző-kő „MT 1918” jelzéssel. S amikor széttekintünk a megtaruló tájon, esodálkozásunkban csaknem felkiáltunk. Ki gondolta volna, hogy ilyen magas ez a kupakalaku hegy, amelyen magasságból most a mélyen alattunk elterülő, messzi vidéket szemléljük. Ki gondolta volna, hogy ilyen szabályos kup legyen a Sümege, ahogyan most, a tetejéről nézve látjuk! Balkéz felől a mélyen a síkságra belenző verseci várhegy és hegyláncolata. Emerre meg, lent valahol községek. Elsősorban Semlacul-Mare-Mezősomyói és Semlacul-Mie-Vársomyói. Ezekről a helységekről is szólnak régi adatok.

A csucsat belepő kőkénytokrok alatt keressük a régi kráter, vagy várhegy alagút nyomát, de eredménytelenül. A csőz is hasztalan kutat a szőlőben utána. Mindenfelé hűkesos, hólyagos bazzal-salak, ahogy azt Halaváts Gyula is megállapította. És rangeteg vakolat-törmelék. Itt-ott valami különleges tégladarab. Találtak itt már

őskori cserepeket

is, bizonyosságul annak, hogy már a történelmi idők előtt is megtelepedett az ember az egykori vulkán tetején. Lassacskán alkonyodik. Párak száll-

FORUM-MOZI, ARAD

Ma.

A féltékenység parazsa

(A fekete arany) Mindvégig lebilincselő film a bányászok életéből
Főszereplők: Carla Candiani, Fréderico Benfer, Juan de Landa.

Távbeszélő 20-10
Műadások 3, 5, 7 és 9-ór.

Templomok születésnapja

Az ünnepi vidámság színhelye a bucsu. Ilyenkor templomok születésnapjáról emlékeznek meg a hívek. Szokás az is, hogy az aratás ünnepeivel kapcsolják össze a bucsut. A most lezajlott józsefvárosi bucsu igazolja, hogy Timișoara-Temesvárott is híven megtartják az ősi szokást. Reggeltől késő estig hullámzott a nép a sátorok közt. A sátorban volt mézeskalács, lángos, szorgos háziasszonyok készítették tortát, volt vörösl, sör, tréfás jelvény és nem hiányzott a jókedő sem, ami az ilyen vásárt összegyűlékezésnek savátórsáft adja. Szóval a bucsu jól sikerült. Ez alkalommal időszerűnek tartjuk, hogy megemlékezzünk az immár majdnem kétezer éve szokásos bucsuról általában, amely semmit sem veszít az örösbetűs jellegéből így rengeteg idő folyamán.

Már a legelső időkben is divott a bucsu, igaz nagy szerepe azonban a középkorban kapott, amikor egyetemes jelentőséget nyert a templom és ott állt mindenek központjában. Minden város fölött már aranyában is uralkodott; a templom, különösen a templomok anyja, a katedrális, amely nemcsak a vallás hatalmát jelentette, hanem ama kor művészetének, műveltségének köbe faragott könyve is volt. Ebben az időben még minden éjszaka támadásra indultak az emberek ellen bűnök és az összes démonok és ezért a templom volt a legnagyobb erősség is a gonosz ellen vívott győzedelmes csatákban. Ezért gubbasztanak a csucsives építészeti csipkék között a khimérák és más szörnyek, mintegy jelképezve, hogy rabul ejtette őket a titáni erejű templom. Ezekben az időkben tehát a templom mintegy élő személyiséget kapott, színni nem akaró mámor és örömközött ünnepelték születésnapját. Gyakran nyolc napig is elhárított a bucsu. Óriási körmenetek vonultak fel a legpazarabb jelmezekben, folyt a bor és a méhsör. Ezekben a napokban egyenlő volt a jobbágy és a nagyur, még a belpoklosok is elhagyhatták a leproziókat, mintha szomorú csengőjük is vigáiban csengett volna, ahogy alamszénás jelszavukat ismételték szüntelenül. Egész örökre forgattak nyárson, zsufoltak voltak a laci-konyhák. Kardnyelők, bűvészek és más ilyen „művészek” mesterkedtek a mutatványos bódékban, a házak csúcsán pedig köteleket feszítettek ki és azokon kötéláncok vetették nyak-törő bukfeneciket. Spanyolországban egyenesen istenkísérőn tombolt a kedv. Akadtak olyanok, akik a toronyban belekaspaszkodtak a harangkötélbe és a toronyablakon keresztül kivetették magukat a levegőbe és úgy hímblódzniak az istózatos magasságban. Ez volt a középkori bucsu, ez volt a középkor ünnepe részegsége.

Ezek az idők elmúltak, de vannak még vidékek, ahol még mindig igen nagy ünnep a bucsu, még mindig igen eleven a hagyomány. E sorok írója egy ilyen bucsunak volt a véletlen szemtanúja. Még az első világháború előtt történt Párizsban, hogy egy ifjú ott állt a diáknegyed egy szobácskájában. Előtte volt Franciaország térképe. Ifjuság, bolondság. És a fiatal ember tényleg valami bolondot gondolt... Most behunyom a szememet és ráteszem ujjamat a térképre... aztán ismét kinyitom és ahol az ujjam van, oda elmegyek... Nos, ez a hely Saint Aubain volt Normandiában. Másnap már robogott a vonat Rouan felé. Abba a régesrégő városba, ahol Bovary asszony kalandjai játszódtak le. Rouanban át kellett szállni és felülni a vicinálisra... Vajjon nem ejtjük-e utba azt a helyet is, ahol a Bovary házaspár lakott? Élő személyekről mindazta ugyanígy regényét Flaubert... Ment, mendegél a vonat, és kellett újra szállni, egy még vicinál-

Szept. 9, csütörtök
Róm. kat.: Péter
Prot.: Ádám
Ort.: Szever

Napkelte: 6 ó 27 p.
Napny.: 18 ó 27 p.
A nappal hossza:
12 óra 59 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I. Pinta Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszámítások Bociana hirdető-irodában, Mofa-utca 6. Tele fon: 17-11.

lisabb vicinálisra. De mire a tőp, birtokába vette a sötétség, kibonakozott már Saint Aubain állomása is egy magaslapon. Alatta, lent a völgyben látszott a város... Mindemütt kis vöröslő tüzek, s a házak sötét tömegéből fáklyásmeneti bontakozik ki egy ember-sűrűs tisztás... — Bucsu van Saint Aubainban, ez a felvilágosítás. Akkor még jobb. De először a szállóba. Prevost abbé regényében van ilyen szálloda, illetve inkább vendégház. Itt, melyen bent Normandiában, már nincsen idegenforgalom. Itt egy hagyományaihoz konokul ragaszkodó nép éli ősi életét. Karos gyertyaúrtóval kísért fel a gazda. A szoba ódon butorai, a kandalló, a képmetszetek, mind a messzi múltat idézik... És künn az utcán ismét feléled a múlt. Emberek a bucsu alkalmából régi-régi jelmezekben. Régi szokások, régi játékok, régi dalok. Mintha a múlt ködfüggönye vált volna szét, — ime feltámadt, él, halalszik az egykori Franciaország szivdobogása. Így zajlott le a saint aubain-i bucsu, amelynek képe még mindig él, mint szüntelenül visszatérő, felejtethetetlen élmény.

VERES SÁNDOR

— Antonescu Ion tábornagy-államvezető kiténtetése. (București). A hivatalos lapban megjelent királyi rendelettel Őfelsége I. Mihai király augusztus 15-e, a Tengerészet Napja alkalmából a „Virtutea Maritimă” érdemrend első, második és harmadik osztályú jelvényeit adományozta Antonescu Ion tábornagy-államvezetőnek. (Rador).

— Becikkelyezték a román-horvát kulturális egyezményt. (București). A nemrég aláírt román-horvát kulturális egyezmény becikkelyezéséről szóló rendelet törvény megjelent a hivatalos lapban. (Rador).

— Aradi nyugdíjasok figyelmébe. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli azokkal a nyugdíjasokkal, akik augusztus havi illetményüket a meghatározott napokon, szeptember 1-én és 2-án nem vehették fel, hogy nyugdíjuk átvételét végezt szeptember 10-én jelentkezhettek a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályánál.

Küvös nyarak és enyhe telek

Berlin. Európa időjárás viszonyai már tíz éve változás észlelhető. Néhány év óta a nyár — két-három hetes meleg kivételével — rendszerint hiányosabb a szokottnál, a tél pedig — kivétel volt az 1941-42. évi zord tél — enyhébb a rendesnél. A meteorológusok megállapították, hogy az örök jég határa, amely eddig a Spitzbergák alatt húzódott el, most a Spitzbergáktól északra vonul el. Ezenkívül a grönlandi gleccserek rendkívül nagy olvadását is észlelték. Szakemberek mindezt azzal magyarázzák, hogy a Golf-áramlat az egyenlítő vidékéről évek óta egyre melegebb víztömegeket szállít Európa keleti és északi partjai felé.

— Királyi kegyelem. (București). A hivatalos lap keddi száma királyi rendelet közöl, amellyel több személynek megkegyelmezték. A megkegyelmeztettek között van Ion San-Giorgiu tanár is, akit annak idején hatvéi nehézbörtönre ítéltek. (Rador).

— Üresedésben levő tanítói állás. Az aradmegyei Ghiroco-Gyórok községben levő — vegyes vallású tanulókat befogadó — református elemi iskolánál kiegészített egyen tanítói állást nyerhet. Az állás azonnal elfoglalható.

— Aradon besorozott 18-19 éves ifjak figyelmébe. Az aradi hadkiegészítő közli az augusztus 15-25 között besorozott 18-19 éves ifjakkal, akik a sorozási törvény 5. szakasza által előírt iratokkal még nem rendelkeznek, hogy azokat azonnal adják be a hadkiegészítőnél, egyébként megbüntetik őket. A fenti fiatalok közül repülőgépezetűi igazolvánnyal rendelkezőknek másolatban be kell nyújtaniuk pilóta-igazolványukat, hogy megfelelő beosztást nyerjenek.

— Elhunyt lapbizományos. Gataia. Gátalja községben 65 éves korában meghalt Mracek János, aki esztendőnkön keresztül volt a Déli Hírlap ottani bizományos. Nagy részvét mellett temették.

— A mozikban vetített reklámok illetéke Aradon. Arad város vezetőségének határozata szerint a mozgóképszínházakban a színetekben vetítésre kerülő minden hirdetés után havonta 200 lej kell fizetni a városi pénztárnál.

(*) Értésítés. Herskovits Augusztina zongoraművész, államilag képesített okleveles zongoratanár, szeptember 15-én megkezdte tanítását, kezdők és haladók részére. Előképzett akadémiai vizsgákra és tanít új-fajta, angol jazzt. Jelentkezni lehet szeptember 12-től. Timișoara, III., Domnita Balasa-u. 10, d. u. 3-5-ig.

— Kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazottai szeptember 10-ig bejelentendők. Az aradi állami munkaelhelyező hivatal (Carol-körút 19) felszólítja az aradi kereskedelmi és ipari vállalatokat, amelyeknek ötnél több alkalmazottjuk van, hogy szeptember 10-ig két példányban elkészített kimutatást tartsanak benyújtani az elhelyező hivatalnál. A kimutatásba fel kell venniük valamennyi alkalmazottjukat, névszerint, külön a tisztviselőket és külön a minősített és minősítetlen munkásokat. Az IOV-alkalmazottak külön rovatba vezetendők. A kimutatás adatainak valódiságáért a vállalat vezetője felelős. Egyben közli a hivatal a kereskedelmi és ipari vállalatokkal, hogy bármilyen alkalmazottat csak a munkaelhelyező hivatal jóváhagyásával vehetnek fel. Az 1940 november 16. után történt alkalmazások semmiek, ha azokat az elhelyező hivatal nem engedélyezte. Ilyen esetben az alkalmazót bíróság elé állítják, az alkalmazottat pedig azonnali hatállyal elbocsátják.

— Baleset cséplés közben. (Saj. tud.) Alba Iulia-Gyulafehérvár határában Mutesseanu Nicolae 21 éves fiatalember mint fűtő dolgozott a cséplőgépnél, amelynek kerekét elkapták a jobb kezét és teljesen széttronsolták. Súlyos sérüléssel a sebesi-szászsebesi kórházba szállították. Olyan nagy vérvesztésesét szenvedett, hogy életbenmaradásához nem sok a remény.

Kisasszony napja

A kereszténység ma Kisasszony napját, más néven Kis Boldogasszony napját ünnepli. Ez a nap Jézus Krisztus édesanyjának, a Boldogságos Szűznek születési napja. A mai ünnepen az összes keresztény templomokban a vasárnapi rend szerint istentiszteleteket tartanak, amelyeken megemlékeznek Mária-ról, róla prédikálnak, a hívek pedig Mária-énekekkel zengedeznek. A Mária-nak szentelt kegyhelyeken ezen a napon bucsukat tartanak.

— Új főszoftgábirósági székház épül Campia Turzii-Aranygyéresen. (Saj. tud.) A járás községeinek hozzájárulásából létesített alapból Campia Turzii-Aranygyéresen új járási főszoftgábirósági székház épül. Az alapkövetéssel most ment végbe és azon megjelent Valcu Alexandru tábornok, megyei prefektus is.

— Elemi iskolai tanulók tankönyveivel. Az elemi iskolák számára szükséges tankönyvek és nyomtatványok mindenkor beszerezhetők a Hangya aradi áruaktárában (Strada Muresianu 5). Vidéki megrendelések a szövetkezetek útján vagy személyesen eszkrözölhetők.

— Bőrhulladékok kiutalása. Timișoara-Temesvár közlelemzési szolgálatának közli hogy a bőrfelgátrmányok feldolgozásából származó hulladékokat (fej-hulladék, lábak, farok stb.) a bőrközpont közvetlenül osztja szét a bőrkereskedőknek, szervezetük útján a megyei közlelemzési hivatalnak betérjesztett kimutatások alapján. Elsősorban cipészeknek és marokintárgyak készítőinek, akik tiszte kevesebb alkalmazott dolgoznak, juthatnak ilyen hulladékok és csak azután, amikor ezeket el láták, vásárolhatják a kereskedők szabadon a tárgyakat. A bőr-központtól közvetlenül még a tiz alkalmazottnál többet foglalkoztató, bőrcikkeket készítő gyárak és műhelyek is kapnak ilyen hulladékokat a törvényes feltételek mellett.

Kisebb tanya

azonnal hérbeadó

3 hold szántóföld, kőépülettel és istállóval. Cim: Timișoara, II., Neulcea-utca 42.

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága fiunk ifjabb Kovács József temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, virágot, helyeztek, résztvételtet fejezték ki, megpróbáltatásunkban mellettünk voltak, ezton mondunk hála-lás köszönetet. Különös hálaival és meghatódással köszönjük a minorita atyákközteddől fogva velünk szemben tanúsított jószágát és nagylelkűségét, valamint a temetésen celebrált gyászszertartást, mely a maga magasztosságával nagyban enyhítette mélységes fájdalmunkat. A gyászoló Kovács-család, Arad.

— Mozik műsora. Szeptember 8, szerda: A r a d: Aro: „A szív mindig fiatal” (Emil Jennings, Maria Landrock, Viktor de Kova), Corso: „Bál a kastélyban” (Alida Valli), Forum: „A féltékenység paraza” (Eria Cantini, Frederico Benfer, Jan de Land), Urania: „Hamlet és Ofélia” (Pat és Patachon). — Timișoara - Temesvár: Apolló: „A nagy szerelem” (Zarah Leander, Viktor Staal, Greta Weiser), Capitol: „Rád bízom a feleségem”, Corso: „A diadalmos ének” (Tito Schipa, Mirella Batin), Thalia: „Vörös vihar” (Aino Taube, Oke Ohberg).

— Gyülekezetek gyűléseiről. Szeptember 8, szerda: Arad: Dancu (a megyei kórházzal szemben, Strelikovszky (Avram Iancu-tér). — Brașov-Brassó: Certeanu (Lunga-u. 1), Kugler (Lunga-utca 73). — Timișoara-Temesvár: Belváros: dr. Lupea (10 Maitica 5), Gyárváros: Maszalts (Badea Cartan-tér 8), Erzsébetváros és Józsefváros: Roxin (Axente Sever-tér), Mehala: Chiorescu (Cloșca-utca 18). — Sibiu-Nagyszombat: Wermescher (telefon 354). — Frelia-Ujksoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. — Szeptember 9, csütörtök: Brașov-Brassó: Schusztler (Regele Carol-utca 56), Joás (Victoriei-ut 7/a).

Timișoarai Temesvári **CORSO-MOZI** Előadások 3. 5. 7. 9-kor TELEFON: 38-95
Helnap csütörtökön újdonság: PRIMO CARNERA világhírokkal.
A végzetisodrában
CAMILLO PILOTTO, GERMANA PAOLIERE

A tanár

A tanári hivatás fontosságához nem kell az egykor porbasújtót német nép ujjaizületését előkészítő Fichtét, a professzort idéznünk. Sőt, még azokat a sokat emlegetett, Sedannál csatát nyert, porosz iskolamestereket is nyugodni hagyhatjuk. S ha a felejthetetlen Riedl Frigyes egyetemi előadásában mintegy alapmotívumként visszatérő tétel: a tanár a jövő, most mégis ismétljük, ennek az oka, hogy ma nem lehet elég sokszor ismételni ezt az igazságot, amely Apáczai Cseri Jánostól Bessenyei Át Széchenyiig és Eötvösig az örök lélek szava.

A tanár fontosságáról ennek ellenére még a mai napig sem alkotott tisztá képet társadalmunk. A hibás ítélet, a „könyvszagu tanár”, a „rengeteg tanárság”, az örök filozopter” jelzőket újra meg újra a társadalom ajkára csalja. Egyébként osztók ebben az elbírálásban minden tudós életforma.

Az igazi tanár,

— mert e probléma mint az életben anynyi más, csak az igazi probléma, — akiknek a tanári pálya nemcsak kenyérkereset, hanem elhivatás, a szellemi élet rajja. Ha történész, vagy filológus a mult szerelmese, aki a tömeg számára érthetetlen rajongással vész el az elmúlt korok rengetegébe, szeretné felvern azoknak minden csodaszarvasát. Ha a természettudós a tárgya, akkor a laboratórium áhitatos munkása. De minden esetben a Könyv, a Kultura, a Tudomány rajongója, — hiszen tudományosságunkat és irodalmunkat nagyrészen ezek a tanárok hordozzák, — s így a realitástól idegen, elesett. Sokszor nem csupán a triviális, vagy fölösleges, de a szükséges, szép erős valóságtól is. Híján van a lét harcában elvitathatatlanul szükséges, reális, gyakorlati érzéknek. Ezek menekülnek Juhász Gyulával a valótlán Szépség fehér elefántcsont tornyába, ha, — s hányzort teszi ezt meg velük —, kitagadják, kiveri őket az élet. Ilyen az a tanár is, hogy egy csodás Valóság tudatát idézzék, aki Horatius hét szerelméről ír könyvet, de ő maga még sohasem volt szerelmes...

A másik örök motívum,

amelyet ügyelembe kell venni: a tanár és tanítvány viszonya. A tanár szót itt oly szélesre fogva, hogy a tanító mellett a mester értelmét is magába vonja. S e szóval együtt mindazt a belső, lelki örömet, de fájó kínt is, ami részére a tanulóól — nem, talán jobb e szó —, a tanítványtól osztályrészt jut. S e fájóalmak legnagyobbja bizonyára a mesterélt ama tragikus órája, amikor a tanítvány elhagyja azt, akinek eddig, mint Pál Camelielnek, lábainál ült, akit eddig bolgögbüszkén mesterének vallott. Csak azért, mert nincsen rá többé szüksége. Kegyetlenül s talán mégis jogosan. Rázd le magadról mindazt, ami fejlődésedben akadályoz, még ha az egy lény volna is, aki téged szeret, mert ki téged gátol, kit segíthet... — hangzanak a kegyetlen-igaz hebbeli szavak öntudatlanul is a távozólakében. Sehoh sem talál ez a tragikum megindítóbb, megkapóbb kifejezést, mint Babits Mihály mélyen subjektív, szíve vérvével írt irásában, a Timár Virgil fiában. S a tanítvány lelkében még lekicsinylő harag is ébred a mester iránt, aki vissza akarta tartani, pedig... akinek talán nem minden szavát igazolta az Élet... s ez az alapézés mindig megmarad: még

a tanítványi hála

örökszép alkotása, a Vén diák üdvözlöte, ez a „félig sír, félig vidor” ének is, egy „aldva-átkozva” feltörő sírásban hangzik ki. De az ebből a mester-tanítvány viszonyból származó kár használhatatlan ama erkölcsi kárhoz, amelyet a rossz tanár okoz a tanár megbecsülésének. Mert, tagadhatatlan, van rossz tanár is, csak fegyelmező, — még jó, ha nem kényurát játszó —, nem nevelő; csak leckefeladó, nem tudós és művészi szépségekre, ifjú, amuló szemeket irányító. Pedig elavult az egész tanítási rendszer, amelyre az önálló és szabad egyéniségnek nem tudnak beilleszkedni. Az isko-

A KIMARADÁS

Írta: SZ. HORVÁTH JÁNOS

Rendszerint úgy kezdődik a dolog, hogy a legjobb férj és önfeláldozó barát megígéri, hogy ott lesz a „Varjúfészkekben” azon a kedélyes összejövetelen, amit barátai rendeznek, akiket eddig már ugys indokolatlanul elhanyagolt.

Feltétlenül el kell mennie, mert már olyan hírek keringenek róla, hogy papics alatt van.

A pusztá elhatározással azonban távolról sincsen a kérdés megoldva. Miután este nyolc óra van a találkozás megbeszélve, valamit kell mondani az asszonynak, a megfelelő lélektani pillanatban, csakugy félvállról odavetve, hanyagul, újságolvasás közben, kedvetlen hangszullyal, mint aki akarata ellenére kénytelen elmenni, holott sokkal szivesebben otthon maradna és hallgatná a rádiót.

Ez a pillanatban válik esedékessé, mikor a felesége a vacsora irányában teszi fel a megszokott kérdéseket.

— Nekem még el kell mennem, fiam. — mondja szeliden, lehetőleg savanyu arcot vágva, önsajnáló részvétellel, — csak vacsoraig maradok meg, nem maradok soká, tízre már itthon is vagyok.

Az asszony megdöbbenve veti hátra a fejét.

— Hát csak menjen a barátaihoz! — s hangjában a szerenésdlen házasság mártírjának sorsverése cseng. — Akár háza se jöjjön!

Legegyszerűbb megsértődni a zsarnokkodás miatt s ellentmondást nem tűró határozottsággal, önértzetesen eltávozn.

Igy is csinálja.

A kedve már el van rontva, szemrehányásokat tesz magának, hogy ilyen hiábavalóságok miatt kockáztatja napokra a családi békét és elhatározza, hogy nem marad csak egy félórát, tíz előtt már otthon is lesz. Ez a legjobb tromf a feleségével szemben.

A Varjúfészkekbe korán érkezik. Ő az első. A többiek félóránként szállingóznak s mire a kedélyes társaság összeverődik, már elmúlt tíz óra.

Tizenegyig maradok, aztán szuss! — tűzi ki magában az újabb határidőt a távozásra.

Tizenegyig azonban csak a bemelegítés folyik, aztán kezdődik a meghitt társalgás egy-két tréfával és viccel fűszerezve.

A távozás tizenkettőre toldódik ki. A hangulat emelkedik. Hirtelenséggel volna távozni. Majd egy órákor, angolosan.

De akkor már a megfelelő bormennyiség nyomása alatt, mindenki azon igyekszik, hogy egy feledhetetlen este kedves emlékeit rögzítse belé.

Három óra van, mire hazaverődik.

— Hajh! Hajh! Mégis csak igaza van az

asszonynak. Ilyenkor hazajárni. Talán még lehet segíteni a dologon olyképpen, hogy észrevétlenül belopódnak a reggure le lehet tagadni egy-két órácskát a kimaradásból.

Csodálatos a férjnek ez az ősi navitása. Az asszony olyan óbran fekszik odanaza, hogy a szobában rekedt szunyogról pontosan tudja a hang után, hogy a szerény elöltt eirkál-e, vagy már a családi kep üveg-lapjára landolt. Feszült figyelemmel, éberséget leplezve, végighallgatja férjének óvatoss ravaszkodásait.

Az előszoba kulcsát már a kapunál kikésmíti. Az állandó erő kifejtést mésekió, szeszszorított ajakkal fordítja meg a zárban a kulcsot, míg sikerül a nyitást jelző kattantást a minimumra halkítani.

A reteszt természetesen kétszer fordítoták el, tehát a műveletet újból meg kell ismételni. Ez is sikerül. Még be kell zárnia az ajtót. Verejtékes munka. Amikor a kulcs már a zsebében van, megindul a szoba felé.

Az első kíséretnél, mintha szegbe lépett volna, ugy kapja fel a lábát s a kezdő balerinák bizonytalanságával fellábon egyensúlyoz.

Gyorsan továbblopózik. A biciklista mozgásával emelgeti a lábait és karjait oldalt emelve igyekszik alakját a pille mozgásával sulytalanítani.

A hájában nema csend van s uj erőre kap naiv hite, hogy sikerül észrevétlenül bejutnia.

A kilincset kétmarokra fogva szorítja le elfojtot, erővel, mintha a világ minden zaját ezzel a szorítással ölhetné meg. Mint lenge csipekfűgöngyöt, buzza szét az ajtószárnyat, mégis nyikorog, az álmából ébredtet; gyermek panaszos hangján. Utálatos Holnap lesz a napja, hogy megkérni.

A szobában még mindig csend van. Gyorsan az ágyhoz. Az utat jól ismeri még sőtében is. Megkerüli a sealtot, meg egy kanarodó és ott van. Le a cipőt, kabátot. Simán megy minden. Már rajta is van a takaró. Fejsőhajt. Nincs semmi baj. Tizenegykor otthon voltam, Szívem, de olyan édesen aludt, hogy nem volt lelkem felebbreszteni.

Ekkor hangzik el az asszony halk köhögése és minden összeomlik benne. Ennyi energiapocséklás, ennyi önfeláldozó tapintat, — s hiába!

Másnap az ügyész és vádlott barátságatlan szóváltása jellemzi társalgásukat.

Az asszony körömszakadtáig köti magát: ahhoz, hogy négy órákor jött haza. Kétségbeesett harc folyik minden tíz percért, míg kimaradó ígérétere, hogy megveszi azt a zöld pullóvert, ami annyira tetszett öngyűségében multkor egy kirakatban — félháromban rögzítik a kimaradás időpontját és szent a béke a legközelebbi kimaradásig.

Zsidók utazási engedélye

A timisoarai-temesvári kereskedelmi és iparkamara az iparügyi, kereskedelmi és pénzügyi államtitkarság augusztus 18-án kelt 93.31. számú rendelete nyomán közli, hogy a zsidók gazdasági érdekeiből való vasuti utazásához a lakhely szerinti illetékes kereskedelmi és iparkamara igazolása szükséges arról, hogy az utazás megfelel a gazdasági érdekeknek és ebből a célból történik. Az igazolás kibocsátását kérő folyamodványhoz az érdekelte csatolja az illető vállalat természetéről szóló bizonylatot (román gazdasági jelentőségéről szóló bizonylatot, helyi vagy országos jellegű-e a vállalat s a romanositas mérvé); a vállalat at, (helyi vagy országos jellegű-e a vállalat); annak igazolását, hogy a zsidó személy helyett román személy utazhat; anna az időpontnak megjelölését, hogy a zsidó személy mióta és milyen minőségben áll az illető vállalat szolgáltatásban (alkalmazotti, társ, egyedili tulajdonos stb.); a zsidó személy szakemberi igazolását az illető kereskedelmi vagy ipari vállalat keretében, azt a kötelezettséget, hogy a zsidó személyt a szakma megismerése végett utján elkíséri a vállalat román tulajdonosa, a zsidó személyt kettőző román személy, az a román személy, aki az illető zsidó személyt a jövőben helyettesíti, végül a román alkalmazott, ha a zsidó személy egyedili tulajdonosa a vállalatnak; az utazás időtartamát és irányát (városok). Ha a román társ katonai őrszponzotison van, hadirokkant, vagy beteg, ezt a körülményt is igazolni kell annak megjelölésével, hogy a zsidó személy utazását rövid határidőhöz kötött keszerzési ok teszi szükségessé. Minden, betegsére való hivatkozás esetében az állami kórház főorvosának bizonyítványa csatolandó. Kérelmre még mellékelni kell a folyamodványhoz a zsidó személy munkaszolgálat alól való mentességéről szóló bizonylat fénykép másolatát.

— Politechnica—Progressul barátságos mérkőzés Kisasszony-napján. Ma, Kisasszony-napján érdekes mérkőzés került lebonyolításra Timisoara-Temesvárott. A jó sportot ígérő találkozó a vasutasapat 1-0 arányban I. egyező Politechnica és a bucaresti Carmen együttesével 2:2 arányban, mérkőzés Progressul között lesz. A fémérkezés előtt, amely fél 5 órákor kezdődik, az Electrica-pályán előmérkőzést is tartanak.

— Halálraíltet rablógöngyöket végeztek ki Aradban. Az aradi vároban az elmúlt tettegi kitégzték Ciriap Vasile bihorbuharmegyei rablógöngyöt, akit az aradi büntetőtábla halálraíltet. Ciriap az elmúlt év tavaszán ugyanis fejével agyonverte Tamadjan Livia peccalpecskai asszonyt, miután 600 ezer lejt rabolt el tőle. A lepott összeg felét nad laci-nagyiaiki barátnőjének adta.

Rádió.

SEPTEMBER 9, CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek, 13.40 ifjúsági nevelés órája, 13.40 Európai film, 13.50 Hírek németül, 14 Hírek, 14.30 Sebesültek órája, 15.30 Szórakoztató zene, 15.40 Kaponak üzennek, 16.40 Hírek oroszul, 17 Zene-kari előadás énekszámokká, 18 Előadás, 18.15 Operaáriák, 19 Hírek oroszul, 19.15 Kamarazene, 19.40 Közlönyek 19.45 Hírek, 20 Ének zenekarsérettel, 20.40 Előadás 21 A rádiózene-kar hangversenye, 22 Hírek, sportesemények, 22.20 Közvetítés, 23 Könyvti zene.

Budapest I: 6.25 Torna, zene, hírek, 10 Hírek, 10.15 Szaíonzene, 11.15 Zongora énekekkel, 11.40 Külföldi híradó, 12.10 Zenskar, 12.40 Hírek, 14 Lemezek, 14.30 Hírek, 15 Táncczene, 15.30 Versek 15.55 Felolvasás, 16.20 Hírek németül románul szlovákul, ruszinul szerbül, magyarul, 17 Zenskar, 18 Előadás, 18.20 Nőtaest, 19 Felolvasás, 19.25 Turandot, opera közvetítése, 21.40 Hírek, 22.10 Szaíonzene, 22.50 Humoros hanglemek, 23.45 Hírek.

ARO-kert, Arad látvheszélő 24-45
 Ma. A német filmalkotás gyöngye, pazar kiállítás.
A SZIV MINDIG FIATAL
 Emil Jannings, Maria Landrock és Viktor de Kowa-val.
 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor a kertben.

lában minden a tanáron fordul meg, nem a tanterven, nem a reformokon, a tanáron, akinek sokszor bizony fogalma sincs az ifjú lélek pszichológiájáról. Hogyan akarsz rajam játszani, ha nem ismered lelkem burjait? — mondja az ifju ezeknek Pestalozzival és Orbus Pupilius-ok kontár keze érintésének szomorú emléket megörzi egész életén át. Sokszor tévesen és jogtalanul általánosítva is.

E két általános emberi mozzanat mellett, van egy sajnósan, sajtóosan magyar is. S ez az az antagonizmus, amely

a lélek és a tanári foglalkozás

között rejlik. A lelkünk sokban

rokonítható a katona és jogász római-val. A földön kívüli, amely legmélyebb életértelme, csak ezt a két foglalkozást tartotta magához méltónak a római polgár érzete.

Bár a haladó idökhöz hűen ez a kizárólagosság változott is, a régi előítélet maradványait még mindig nem vetettük ki felfogásunkból. Hányan vannak, akik ma sem akarják észrevenni, hogy a tanár teendője, ha lélekkel teszi, a legnagyobb művészet, a legnagyobb távlatu építőmunkával ér fel s hogy aki az oltárnak él, az méltó, az Apostol szerint, hogy az oltárról is éljen. Az igazi megbecsülést talán az a most növekvő új nemzedék tartogatja számunkra, amely nagyságukban látta a szellemnek e halk és szerény hőseit. (k. j.)

Apróhirdetések

EGYAJTÓS kis jégszekrényt vennék. Lyone-cég. Regina Maria-körút 2. (2002)

ELŐKELŐ háztartás vezetését vállalja művelt nő. Címeket „elsórángu szakácsnő” jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2003)

FESTETT francia háló eladó. Arad, Gligore Alexandrescu-utca 9. sz. (2004)
KOMOLY varrónő házakhoz ajánlkozik. Arad, Cap. Ignat-utca 23. (2005)

GAZMÉRŐ 3/8-2 hüvelykig és egy szatu eladó Aradul-nou, Regina Maria-utca 65. (2006)

VENNÉK rövid bőr- vagy posztó-férfi-bekecsét. Dr. Hersch, Arad, Avram Iancu-tér 2. szám. (2007)

CORSO-mozi, Arad
TELEFON: 23-6.

Ma 3, 5, 7 és 9 órákor.
ALIDA VALLI leg-zebb filmje
Bál a kastélyban
zene, tánc és humor
ALIDA VALLI legjobb filmje
Bál a kastélyban
pazar kiállítás
Délután 3 órákor ma tiné 45 lejes helyjékkal.

UJ, HORGOLT, kerek ebédőasztal-terítő eladó. Arad, Blanduziei-utca 27. szám. (2008)

VÖRÖSRÉZ fürdőkályha eladó. Arad, Penes Curcanul-utca 30. Elek. (2009)

GYERMEK-sportkocsi, jó állapotú, olcsón eladó. Arad, Miron Cristea-tér 3. sz., 2 ajtó. (2010)

ELADÓ régi hálószoba- és konyha-butor, Luther-tér 3. szám, Arad. Kovács. (2011)

RENDELETNEK megfelelő művelt urileány, három nyelven beszélő, állást keres egész napra, esetleg félnapra, esetleg félnapra, gyermekek mellé. Címeket „Gyermekszertő”-jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2012)

DIÁKOKAT teljes ellátásra vállalom. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2013)

ÜGYÉS kézilányt alkalmaz Malka-cukrászda. Arad, a városházával szemben. (2014)

KIS esztergapad, 22-ös csucstávolságú, eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2015)

4 PI/USZ 1. jeles gyártmányu szuper rádió, kitünő állapotban lévő, eladó. Arad, Ger. Coanda-u. 33. Megtekinthető?—8-ig. (2016)

ALSÓ középiskolás tanulók oktatását vállalom valamennyi tantárgyból. Timișoara I., Str. V. Alexandri 3, II. em. 9. (2011)

HATSHEK-ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. távbeszélő 16-95. 16.000.000: fő-téri üzletes sarokbérház. 8.500.000: Főuton emeletben bérvilla. 4.250.000: villanegyedben tizenégylakásos jójóvedelmű. 2.600.000: belvárosi üzletes sarokház. 1500.000: gyermekkorháznál kétszobás, firdőszobával. 650.000: szerb templomnál négylakásos. (192)

NIKKELEZEST és minden szakmai munkát vállalom. Elsőrendű munka, jutányos árak. „Arta” műhely, Arad, Radnai ut 38. (253)

MŰTÖMEST (stoppolást), műszóvést, nyakkendőfordítást, legszebbben, legmegbízhatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-tér 2. első emelet. (228)

MEGBIZASBÓL keresünk jó állapotban lévő pézsmahátburodát, férfibélés céljaira Star, Minda & Co., Arad, Eminescu-utca 14. (241)

Timisoarai (emesvári) **CORSO-MOZI** előadások 3, 5, 7, 9 kor TELEFON: 38-95
Ma, szerdán utoljára: **TITO SCHIPA** és **MIREILLE BATIN** főszerepeiben
A diadalmos ének

A PANCOTAI FAIPAR R. T. Pancota, alkalmaz asztalost jó fizetéssel. (250)

FÜRDŐBERENDEZÉS, jégszekrény, bor és sörkimerő-asztal, mákdaráló, tizedesmérleg, villanycsillár eladó. Arad, Tampa-utca 3. Szerb templomnál. Kossikné. (244)

KORSZERŰ szalagfűrészbépipített motorral sürgösen eladó. Kets Lajos. Moara țăranească, Mureșel. (258)

FŐZNI tudó mindenest, bejárónót, azonnal alkalmazok. Arad, Gen. Grigorescu-utca 1 szám, első emelet (Regele Ferdinand-körut sarok). (2020)

ERŐS, tömör, gyümölcsprés eladó. Megtekinthető. Arad, Blanduziei-utca 14. szám. Matekovits László. (2021)

ROMÁN-MAGYAR nyelvet kifogástalanul beszélő felsőkereskedelmista előkészít gimnázistákat, elemistákat románra, gyorsírásra. Hegedű-tanításra tanítványokat vállal. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-u., 4. szám. (2022)

IDŐS, beteges nő keres egyedülálló, közepkorú mindenest. Csendes otthon óhajtok. igényüket megjelölve, írjanak: Kiss Józsefné, Micasasa, Tarnava-Mica cimre. (4306)

KIADÓ egyszobás-konyhás, előszobás lakás szeptember 15-ére. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2019)

MELY gyermekkocsi, jó állapotban, eladó. Arad, Caragiale-utca 24. (2025)

URANIA film-zinház Arad Kellemes hűvös terem. Tel.: 12-3?
Ma díszben utató. Ha feledni akarja bubánátát, jöjjen kacagni.
Fellépnek a nevelés mesterei **PAI** és **PATACHON**
HAMLET és **OFELIA**-ban

NYUGDIJAS, volt közigazgatási fő-tisztviselő, román, magyar, és német nyelvismerettel bíró nyelvtani banknál, kereskedelmi vagy ipar-állatnál alkalmazást keres. Házak kezelését is vállalja. Ajánlatokat „Nyugdíjas 57”-jélgére a timișoara-i kiadóba kér. (7058)

TÜKÖRGYAR ügyes üvegsziszolót keres. Ajánlatokat Maria Batea, Brasov, Str. Dr. Babe, 3. etaj címre küldjék. (4315)

MINDENFÉLE szobaleányt, rendszerét, szerényet, szorgalmasat, valamint szakácsnót azonnal felfogadnak vidékre. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre a timișoara-i kiadóba kérünk. (5300)

GYERMEK JCSI, világos, új, redőnyös, elkölözés miatt eladó. Gelsing, Timișoara IV., Preyer-u. 33/b. 3-5 között. (7116)

Asszonyom! A szárnyas vágása többé nem okoz házbán szemetet, szagot és legye, ha **vágott szárnyas** vásárol. Liszta és hig énikus vágás, nyugati mintára: nye, vvágás, szár az kopaszítás és kihalasztás nélkül a k. bevezés. Rendelésre naponta, épuig tojás frissen kapitól **N. BOSCH** cégnél, Timișoara, „V. Vácárescu-utca 6. sz. A „kandia” cukorka-gy. rat szemben. távbeszélő 24-07.

JÓL főző nő azonnalra, vagy szeptember 15-re állást keres. Cime: Timișoara IV., Fröbl-u. 53. 8. ajtó. (7115)

EGY Saack-eke, 4-fejes, nehéz, Z. N. 12-es, eladó, vagy könnyű ekéért elcserélhető. Besenova-veche. Karazsov Mihály 247. (7112)

MAJDNEM új, jó állapotban lévő, kifogástalan gumikkal felszerelt gyermek-sport-és mélykocsi eladó. Timișoara IV., Dimitrie Sturdza-u. 48. (7177)

ELADÓ 2 darab bőr-karosszék. Timișoara III., Mihai Viteazul-körút 7. Legfelső cse- ngő. (7135)

PAPLAN, párnahuzat, ágycserítő, damasz asztalterítő, függönyök, üvegek, újkád, lisztészláda eladó. Timișoara IV., Fröbl-u. 36., II. em. 25. (4310)

RENDES, idősebb bejárónót keresünk két személyhez, reggeli takarításra. Timișoara II., Mihai Viteazul-körút 7. Legfelső cse- ngő. (7136)

KIADÓ gyönyörű lakrész átutazó urnak, valamint 1-4, szobás lakások. „Casagent”. Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7. Távbese- zélő 43-59. (7144)

Fogtechnikust
szakképzett, önálló munkást, vidéki városba keresnek.
Fetvilágosítást a Teahă și Co. dental depot ad Timișoara-n.

HÁZASPÁR keres 1-szobás-konyhás lakást, villamos mentén, lehet azonnalra is. Timi- șoara, távbeszélő 32-17. (7142)

BEJÁRÓNÓT délelőtti 2-órai takarításra, esetleg csak másodnaponként, felfogadok. Jakobovits, Timișoara, Berthelot-körút 10, II. em., 8. (7141)

ROMÁNOSAN főző szakácsnót és szoba- leányt azonnal, vagy szeptember 15-re fel- fogadok. Timișoara I., Diaconovici Loga- körút 11. (7139)

TRENCHCOAT, 6-8 éves gyermeknek való, külön begombolható gyapjubéléssel és különféle női szövétruhák, mind tiszta gyapju, eladók. Jakobovits, Timișoara, Ber- thelot-körút 10. (7140)

HASZNALT, férfikerékpár, jó gumikkal felszerelt, eladó. Tóth Erzsébet, Timișoara IV., Dragalina-tér 6. „Tempo”-üzlet. (7118)

FEHER vasmosó és sárgaréz-csillár el- adó. Ugyanott spanyol nádból való butor- porolót keresnek. Timișoara II., Babado- chia-u. 14. (7123)

ELADÓK öreg butorok, festőállvány, cse- ttek, faragó szerszám rajztábla, körző, ös- szehajható vaságy egy pár új mankó. Timi- șoara, Blaskovits-telep, Hasden-körút 25. (7125)

VALASZTEKOS izlésű, majdnem új kosztü- mők, ruhák, cipők magas termetre valók, eladók. Timișoara I., Eugen de Savoya-u. 9. Szívességéből „Lyon”-szalokban. (7136)

GYERMEK-SPORTKOCSI eladó. Timișoara III., Odobescu-u. 43. (7124)

ELADÓ fekete átmeneti kabát, fehér gyap- ju kötött kabát, filckalapok, selyemruha. Timișoara, Domnita Balasa-u. 24. Alsó cse- ngő. (7127)

SZEPESY-féle mély, sötétkék gyermek- kocsi, kifogástalan, valamint krémszínű- korszerű sportkocsi eladó. Timișoara II., Matasarilor-u. 36. (7131)

BUTOROZOTT utcai, szép, tiszta szoba azonnal kiadó. Házaspárnak is. Timișoara II., Lunei-u. 10. Kapu alatt jobbra.

ELADÓ az Erzsébetvárosban. 6-os megálló mellett 2 házhely. Erdeklődni Timișoara III., 1 Decembrie-u. 43. Balra. (7137)

ELADÓ 29-32 bakancs, 30-as szürke, an- tilop magas, lakk-disszel, jó állapotban. Timișoara III., M. Ciordaș-u. 42. (7159)

SZUPER-RÁDIÓT vennék. Ajánlatokat „Rádió szuper” jelígre a timișoara-i kiadó- ba kérek. (7158)

KERESEK jól felszerelt közep birtok- ra önálló, több évi gyakorlattal bíró szakképzett gazdatisztot. Ajánlat- fizetési igény megjelölésével „Gazda- tiszt” jelígre a timișoara-i kiadóba ké- rek. (4314)

STOCKPRES, könyvkötőüzemek szá- mára kiválóan alkalmas, eladó. Felvita- gosítással Timișoara-n 20-05 távbesze- ző szám alatt szolgálnak. (7218)

BUCUREȘTI, mincennemű ügyek ejnítését vállalom. Vasárnap utazom Hans Boriska, Timișoara III., Plevnei- tér 8. (Doza-tér) Délj 12-4 között. (7168)

HÁLÓSZOZOBABUTOR költőzködés miatt sürgösen, olcsón eladó. Timișoara III., Memorandui- u. 26. (7111)

BOGNÁRMESTERT keresnek nagyob- uradalomba. Fizetés megegyezés sze- rint. Írásbeli ajánlatokat „Bognár” jel- ígre a timișoara-i kiadóba kérek. (7113)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Timișoara II., Noua-u. 12. Fuchs (7120)

ELADÓK paplanhuzatok, párnák, férfi és női kötött ujjasok (pulloverek), da- maszt asztalterítők, szőnyegek és kü- lönféle házi holmi. Timișoara II., Timo- cului-u. 8. (7119)

2-AJTÓS fehér ruhaszekrény, utazóko- sár, kisebb mosdótál olcsón eladó. Ti- mișoara I., Gheorghe Lazar-u. 3., 4 ajtó.

KITÜNŐ iskolahegedű, nagy, kiegyen- lített hangu, eladó. Kun Péter, Timi- șoara II., Babadochia-u. 14. Délben 1-3 óra között. (7123)

KÜLSZOLGALATRA művelt, megbízható, ügyes fiatal leányt, könnyű állásba fel- fogadnak. Nemzetiség mellékes. „Casagent” Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7. Ugyan- ott nevelőnő jelentkezék. (7143)

ANGORAGYAPJU, negyedévenként 130 kg., eladó. Kenéz János, Cernău. Jud. Arad. (4312)

ÁPOLÓT, vagy apolónót, erőset, aki volt már beteg meljett, keresnek vidék- re. Cim a timișoara-i kiadóban. (4313)

FOGTECHNIKUS nőt és tanulót alkalmaz a Kozonich-laboratórium. Timișoara IV., Bratianu-utca 16. Hatál az udvarban. (7160)

MEGBIZHATÓ mindenest keresek. Timi- șoara IV., T. Vladimirescu-sor 25, ajtó 6. (7161)

VESZÜNK mindenféle könyvet minden nyelven. Magyar modern könyvekért a leg- jobb árat fizetjük. „Dante”, Timișoara. Car- rol-körút, 5. Távbesezélő 52-79. (5320)

ÉRTELMES fiut műszerész-tanoncnak fel- fogadok. Cim: Móczár szakműszerész, Timi- șoara I., Bratianu-tér 3. szám. (7052)

JÓL főző mindenes szakácsnő állást keres Cim: Timișoara I., Solderer-u. 5. (7040)

A közismert irodaképző
„ENGELMANN”
gyors-és gépró iskolá- ban naponta van nek beiratások. A tanítás szeptembe- elején kezdődik. Cim: Timișoara IV. Bonnaz u. 4. (Küttl-tér.)

ELADÓ az Erzsébetvárosban, 6-os megálló- nál új ház, 4 lakással. Erdeklődni Timișo- ara III., 1 Decembrie-u. 43. (7137)

RENDES bejáró szakácsnót azonnalra ke- resnek. Timișoara II., 3 August-u. 27. A háztulajdonosnál. (7217)

ELADÓ mély gyermekkocsi. Timișoara I. Paul Chinezul-u. 4. 1. ajtó. Megtekinthető naponta 13-16 óra között. (5321)

NAGY tizedesmérleget és 5 kg-os mérleget, üzletbe való, keresnek. Cim: Timișoara I. Gh. Lazar-u. 8. A ház mesternél. (4311)

TANKÖNYVEKET a katolikus gimnázium negyedik osztályának valókát, eladók Arad, Eminescu-utca 35. Földes. (2017)

KOVÁCSMESTER, vasmunkás, idősebb ember, állást keres. Arad, Badea Cartan- utca 29. (2018)